

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 4. Listopada V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 20 Pazdziernika. Dalsze ofiary z Gubernii Wileńskiej. Graf Plater offiarował 150 rubli berlinkami. Baron Mirbach 100 talarów. Franciszek Mikucki 2 krowy. Jan Komar 9 rs. Michał Chodźko 15 rs. Tadeusz Rodziewicz 6 rs. Tadeusz Matusiewicz 15 r. as. Józef Dłuski szablę, muszkiet, i 3 rs. XX. Dominikanie Wykodworscy 6 rs. Ignacy Rużewicz parę pistoletów. Ludwik Zyliński szablę i 10 rs. Marcelli Abramowski szablę i 5 r. as. Kazimierz Liubochowski strzelbę. X. Bagiński 100 rs. X. Opanowicz 8 rs. Andrzej Poniatowski 4 rs. X. Onufry Bukaty strzelbę i 15 r. s. Chorąży Berkek 5 rs. Antoni Toplicki 10 rs. Prezydent Ziemski Siesicki 100. Sędzia Szykowski i Klimowicz po 25. Jan Bolcewicz 10. Dominik kupiec i Justyn Reutowie po 25 r. as.

Grafina Platerowa 50 r. as. Chorąży Karol Tryntroch 25. Sowietnik Nadworny Kopecki 30 r. Wice Marszałek Wiktor Witkiewicz 50. Podkomorzyna Zukowska 500. Marszałek b. Telsz: Putkamer 3 strzelby i 50 r. as. Łowczy Piotr. Jlinicz 10 rs. Marszałek Kowien: Zawisza i strzelbę. Szlachta Samuel Wolk 25. Mikołaj Parfianowicz 10 r. as. Marcelli i Wincenty Jankowscy 6 r. Bogusław Eysymont 15. Antoni Choroszewski i rubel srebrem.

Jakub Godaczewski konia i 15 rs. Wincenty Jasudowicz i Wincenty Danilewicz 3. Antoni Sierpiński i Wincenty Elsner po 15. Grzegorz Huszcza 10. Jan Muynel 100. Antoni Walchowicz 40. Gasper Powłowicz 9. X. Jan Wiszniewski 53 r. i k. 14 srebrem. Doktor Mikołaj Lipiński szablę. Barbara Rozenowa 10. Helena Dombrowska z synem Ludwikiem 100. Antoni Wazgird 15. Józef Rossochacki 5. Michał Dydziński 3 rs. X. Stanisław Puzyna parę pistoletów i woz amunicyjny. Józef Chrapicki strzelbę. Michał Ogiński 100 rs. Józef Pomarnacki 25. Marszałek b. Wiłkomierski Kościatkowski 415 r. as. Jan Burba 100. Pisarz Ziem: Kazimierz Burba 10 r. as. Ignacy Juraha 5 rs. Obywatel Jurborski Jeko Judelowicz Adolson 1000 r. as. Dawid Szmuyłowicz 1 r.

Okolica Soroktary 15. Professor Pinabel 15 rs. Dominik Demski 1 r. Szlachta Jan Rudziewicz i Dawid Sinkiewicz po 7 rs. Ignacy i Mikołaj Zambrzyccy 25 r. as. XX. Trynitarzy Trynopskich Klasztor 30 r. as. Wice Regent Rossen 5. Kaznaczy Bułharyn 25 r. as. Chorąży powiatowy Ignacy Zaba 150 r. Szlachta Andrzej Hromyka i Wincenty Wańkowicz 50 r. as. Zydzi Hirsza Mowszowicz 2 szable i 10 r. as. Mendel Szmuyłowicz 2 rm. Emaszewicz po 1 r. Wincenty Roszkowski 1 rs. i do końca wojny po rublu srebrem oraz pistolet Angielski. Zyd Wulf Mowszowicz 1 rm. Leyba

Buszkaniec szablę i 1 rm. Szymon Laskowski bagnet i 1 rm. Jakubowski strzelbę. Leon Joselowicz 5 r. as. Szlachta Michał Zyburow 15. Michał Wołczacki 10 rs. X. Ignacy Pieczlewicz 10 rs. XX. Bazylianie Boruńscy 10 rs.

Szlachta Jan Oponowicz 1 r. Jan, Alexander, Mustafa, Józef, Jlia, i Jakub Sobolewscy 6 rs. Sowietnik nadworny Sobolew 469 r. 98 k. Justyn i Ignacy Alexandrowicz 2 rs. Sędzia b. Ziem: Szawelski Rynkszelewski 33 pary cholew i przodków na buty. Tadeusz Szemiot 100 r. as. Regent Grzegorz Butkiewicz szablę. Podkomorzy Piotr Kleczkowski parę pistoletów, strzelbę, karabin, 50 rs. i co rok do końca wojny po 50 rs. Graf Józef Mostowski 200 r. as. Reszta później.

Dalsze opisanie Finlandyi. Cały kraj dzieli się na 7 prowincyj. i w Finlandyi właściwej leży miasto Abo stolica całej Finlandyi rezydencja Biskupa, Gubernatora, i Sądów: leży o mil 50 od Sztokholmu, ma port, przy uściu rzeki Kura, w małej odnodze, oraz werfty na budowanie okrętów: rzeka dzieli miasto na dwie części, które są drewnianymi mostami związane. Ma trzy place: Uniwersytet, w którym 300 jest uczniów. Mieszkańców jest 12000; budynki powiększej części są drewniane. Weyście do portu jest warowne, zamkiem utwierdzone, ale razem niebezpieczne: opuł mili leży piękna wyspa.

Nystad miasto nadmorskie handlowe leży o 9 mil ku zachodowi i północy od Abo; ma port wygodny, i 19000 mieszkańców. Miasto to sławne traktatem 1721 między Szwecją a Rosyją podpisany. Raunio i Bierneburg, dwa miasta nadmorskie, na 12 i 16 mil na północ od Abo odległe, ma pierwsze 1900, drugie 2400 mieszkańców. Tammerfors zbudowane 1799 nad jeziorem Pyhasee ma 600 mieszkańców.

2 Prowincya Aland składa się z mnóstwa wysp, skał, i wysepek, pomiędzy którymi więcej 80 jest zamieszkałych. Leżą one w miejscu, gdzie odnogi Botnicka i Finlandzka stykają się, między Finlandyą i Uplandyą, od której ostatnia wyspa o 6 mil leży. Na wszystkich wyspach i skałach liczą mieszkańców 22000. Wyspy są gurzyste lecz żyzne. Znaczniejsze są Aland, Wardoe, Brandoe, Lemland.

3 Prowincya Tawastland, na wschód właściwej Finlandyi położona, rozciąga się na mil kwadratowych 280, gdzie ledwo liczą dusz 120000. Miasto Tawastus przed 30 laty wybudowane stołeczne tej prowincyi, jest porządnie zręcznie pięknie i wygodnie zbudowane, liczy 1350 mieszkańców.

4 Prowincya Nyland nad Fińską odnogą, rozciąga się na 110 mil kwadratowych i ma 110000 dusz. Miasto Helsingfors leży nad morzem, ma 3000 mieszkańców; tu na 7 wyspach stoi sławna

twierdza zbudowana 1749, jest przedmurzem Finlandyi całej, liczy głów 3400. Trzecie miasto Ekenaes nadmorskie handlowe, zawiera 1200 mieszkańców. Hangoe, celna komora, z wybórnym portem, mnóstwem wysp i skał, otoczonym. Borggo dawne miasto handlowe, rezydencya Biskupów ma 2000 mieszkańców. Luisa, czyli Degerby, ma 2000 mieszkańców i zamek Swärtholm.

Sawolax prowincya bagnami ieziorami i górarami porznięta, nie żyzna, nie ma żadnego miasta, liczy jednak 100000 mieszkańców; rozciąga się między Tawastland a Karelią.

6 Karelia, także bez żadnego miasta, 60000 mieszkańców osiadła. Stolica tych dwóch prowincyów jest w Kuopio, na pół wyspie w Jezioro Kattawes wchodzącym, tam rezyduje Gubernator z władzami sądowemi.

7 Osterbotnia ma 212000 dusz; ma rzeki Ulea, Kemi, Jio. Miasto Uleaborg, pierwsze po Abo, od którego na 75 mil odległe, 3800 mieszkańców osiadłe. Waza porządnie zbudowane, ma 384 domy i w nich 2400 mieszkańców; dobre werfty. Gamle Karleby 1400 mieszkańców. Nykarleby przy uściu rzeki Lappa, z dobrym portem, ma 9000 mieszkańców. Brahestad, Jakobstad, Kusko, i Chrystiansstad mniejsze miasta.

O czynnościach wojennych w Finlandyi. Naczelnik armii Szwedzkiej Feld Marszałek Kling-sporn prosił głównu komenderującego Graffa Buxhewdena o zawieszenie broni. Graf Buxhewden niewiedząc ani o wyparowaniu nieprzyjaciela z niedobitego pod Taywolo stanowiska, ani o połączeniu korpusu GL. Tuczko w z GA. X. Dołhoruki, zezwolił dnia 17 wrzesnia na podpisanie zawieszenia broni, pod warunkami, położenia się w mianowanej pozycyi, i ostrzeżenia, ośmio dniami przed rozpoczęciem kroków nieprzyjacielskich, jeżeliby traktat nie był potwierdzony przez najwyższą wolę J. J. Mosci. Zważywszy J. J. Mosć ze zajęciem stanowiska Taywolo, i połączenie się dwóch korpusów w północnej części, było skutkiem poruszania wojsk naszych; a nie zaś wypadkiem podpisanego Armisticium, rozkazał przerwać natychmiast zawieszenie broni, i skńczyć kampanię, szczęśliwie odniesionemi zwycięstwami w okolicach Wazy i pod Helsingiem zaczęta.

WIEDEN d. 26 października. Cesarz mianował Ambassadorem swoim w S. Perterzburgu Xcia Karola Schwartzenberg, Szambelana, Komandora orderu wojennego Maryi Teressy, aktualnego tajnego konsyliarza, Feld Marszałka, dywizyjnego dowódcę, Szefa Ułanów. Franciszek i przez szczególną opiekę nad instytutem głuchoniemych, kupił dla niego dom wygodny, i szkołę otwartą dla pożytku uczących się i ciekawych założyć kazał.

Korona Węgierska, ze wszystkimi znamionami koronacyinemi, po 41 dniowej niebytności, z Prezburga do Offen przeprowadzona dnia 4. Jazda z przepychem Węgierskim ubrana, tudzież gwardya obywatelska z miasta Pest i Offen, spotkała na granicach tego powiatu narodowe Keynoty; które Baron Józef Sylenyi wiozł w szkatule zapieczętowanej, zgromadziły się wszystkie władze cywilne i

wojskowe, stanęły wparadzie woyska i gwardya obywatelska, działa i dzwony odezwały się, dla przyięcia drogiego skarbu przez wewnętrzny szacunek, nader rzadkiego, przez odległą starożytność, wielkiego ze względu na polityczne znaczenie, nieocenionego w narodowej chlubie. Wyjęta skrzynia z powozu, zaniesiona z powagą do zamku i zwycajnym obrzędem, w sali temu celowi poświęconey złożona została.

O czynnościach armii Tureckiej, przez W. Wezyra zgromadzoney, niemamy pewnych wiadomości. Rozkazał Bayraktar lennikom, obowiązany dostarczać pewną liczbę żołnierzy, pod imieniem Spahow znaiomych, odtąd wnosic sumę na utrzymywanie 100 tysięcznego woyska regularnego. Wehabitowie nieprzestają panować w Arabii. W Egipcie zupełna spokojność panuje; niewiadomo, co sprawi w Londynie Elfi Bey Mammelukow, który od niejakiego czasu tam przebywa; nikt zgadnąć nie może co rząd Angielski myśli o portach Egipskich i ogólnych tego kraju interessach.

PARYŻ d. 18 października. Spodziewamy się że Imperator niebawnie do S Cloud z podróży Erfurtskiej powróci, i obrady zgromadzenia prawodawczego zagał, krótko zabawiwszy uda się do Bayonne, gdzie nieomylnie czekaia przybycia Napoleona na dzień 2 listopada. Marszałek Moncey w Katalonii dowodzący, mianowany został Xiążęciem Cornegliano; te dobra leżą w kraju dawniej Weneckim dziś w Królestwie Włoskim. W sławnym więzieniu Temple, gdzie Ludwik 16 był zamknięty, gdzie Pichegru życie sobie odebrał, gdzie smutny teatr klęsk rewolucyjnych założony dziś ani jednego nie ma więźnia; wykraczający przeciw narodowi i tronowi zamknięci są w zamku Vincennes. Między Paryżem a Amssterdamem, ustanowiono codzienny bieg poczty, dla ułatwienia wydarzających się, w następnych miesiącach, interessów ważniejszych.

G. Vauthier, komendant miasta Rouen, odebrał rozkaz od Ministra wojennego, pilnować najsurowiej każdego Anglika, który bez osobliwego pozwolenia od Ministra, nie może się oddalić z miejsca, nawet dla interessów kupieckich. Regimenta liniowe 28 i 32 oraz regiment 5 dragonów przeszły dnia 4 i 5 miasto Berdaux, z wielkimi honorami, ciągnąc do Hiszpanii.

Nasze miasto coraz większych ozdób nabywa; zbudowane nowe mosty, tyle ozdoby ile wygody dają Paryżowi; sprostowane ulice otworzyły dalekie patrzącym pole: dziś nowa na końcu ulicy S. Denis stała fontanna; ogromna kolumna, pięknie w okrąg wytoczona, rzezbą w koło okryta, złocistemi obręczami spięta, wyrzuca daleko z siebie wodę, która wygadziąc innym potrzebom, chłodzi upał, odświeża powietrze, i ciszy kurzawę. Marszałek Victor w mieście la Marche w którym się narodził, darował kościołowi parafialnemu wiele ozdób drogich, w nadgodę strat w rewolucyi poniesionych.

Listy z Rochelle przyniosły wiadomość, że pierwsza dywizya woyska Portugalskiego na 200 statkach przewozowych tam przybyła. G. Junot X. Abrantes miał otrzymać od Napoleona rozkaz za-

trzymać się w tem mieście, czekając dalszego postanowienia. Małżonka jego wyjechała tem czasem na spotkanie Xiążęcia do pomienionego miasta.

Karol 4 Król Hiszpański przedsięwziął podróż do prowincyow południowych Francyi. Należał dla siebie nayspanialsze gmachy w mieście Aix w Prowancyi; zimę ma przepędzić na granicy dawniey Włoskiey w Nizza nad rzeką Var. Zandar-my czynią wszelką powinność przy boku Monarchy tak dla honoru iakoteż i wygody. W całej podróży przyjmowany wszędzie ze czcią i powinny uszanowaniem. Prefektowie i urzędnicy na spotkanie Króla wychodzą, woyska zawsze w parady stawaia.

Miasto Akwizgran, Aken poniemiecku, Aix la Chapelle po francuzku, zwane, dawniey stolica Karola wielkiego, który w iey murach dyktował prawa Niemcom Francyi i Włochom, przeciągiem czasu upadłe i zruynowane, nową postać przybiera pod W. Napoleonem, który wzbudziwszy w mieszkańcach szlachetną emulacyą, bagna przemienił w kanały, góry fontannami i ogrodami ozdobił. Na miejscu wałów, i fos wodę gniłą zamykających, zasadzone kwitną drzewa. Kąpiele, pałace, kościoły, i inne publiczne gmachy, zrobiły miasto nie podobnem do tego czem było przed trzema laty. Prefekt zaprowadza trzode owiec Hiszpańskich, Merinos, za których wełnę, fabryki departamentu Roerzo millionow frankow dotąd płaciły. Na obszer-nych łąkach pasie się teraz 60 baranow i 1000 owiec, lecz daleko ieszcze aby ta liczba fabrykom dostateczną była, gdy więcej milliona ruń potrzeba.

Od granic Hiszpańskich mało odbieramy wiadomości, ponieważ nie ważnego między naszymi woyskami, a Insurgentami, dotąd niezaszło od czasu, iak linia nad rzeką Ebro od Barcelony do Burgos wyciągnięta została.

G. Blacke, który na czele rokoszanow był wtargnął do Bilbao, iest rodem Niemiec, służył dawniey w woysku w nie najwyższej randze, dziś przychodzi do więzności u Hiszpanów. Cofnął się on w gury Orduña. Obywatele do miasta powracają. Niemając nic do czynienia Anglicy w Portugalii, ruszyli do Hiszpanii, korpus ieden od 20000 ma stację nad rzeką Ebro i połączywszy się z rokoszanami zaczęnie działać zamysła. Przytem coraż liczniejsze i większe z Anglii idą posiłki, niedawno 15 t. z portu Falmouth wypłynęło do Hiszpanii. O ważnej bitwie między Naczelnikami Insurgentow Palafox i la Cuesta zasłaley, milczą pisma publiczne.

W Bayonne reperują na przyjęcie Napoleona zamek, Marrac. Król Józef w zupełnym iest zdrowiu, dni całe na koniu przepędza, zapuszczając się w nayodlegleysze miejsca, niezrażony przykre-
mi drogami. Dla wszystkich iest zupełnie przystępny, co nieskończenie podoba się Hiszpanom. Dnia 4 odprawił w Wittoria popisy nayduiącego się tam woyska. Piechota, jazda, artyllerya, bynajmniey nieznuzone, naypiękniejszym były widokiem.

Dywizya z korpusu Marszałka Ney przez te miasto wgląd kraiu przechodziła. Alkade w Wittoria ogłosili, iż nikt bez pasportu przebywać w

mieście nie może. Przybyły, który we 24 godzinach iemu się nieoznaymi, za szpiega poczytany będzie. Biskaja polerownieysza iest od innych prowincyow, tu mniej iest klasztorow, mniej dobr duchownych, niema żebrakow, więcej zatem niż gdzieindziej iest dobr obywatelskich, więcej przemysłu i lepsze rolnictwo. Król też więcej od innych tę prowincyą ulubił. Gwardya Królewska przez Bayonne przeszła do Hiszpanii. Wszystkie woyska z pospiechem tam ciągną, zatrzymane po drodze na chwilę dla przyjęcia honorow i czci przez lud Francuzki im oddane. G. Merlin dowodzący w Bilbao, ma dostateczną siłę dla utrzymania spokojności, zamknięcia przystępu Angielskim Agentom. Józef wyrokiem swoim pozwolił w Hiszpanii przyjmować pieniądze Francuzkie.

Widząc Hiszpanow i Anglikow zgromadzających się, winszują nasi rycerze chwalebney sobie walki, w której rozstrzygną w dniu iednym losy dwuch Królestw. Nieprzeciągnęła się wojna Hiszpańska, z inney przyczyny iak tylko dla tego, że rokoszanie unikając walney bitwy zgon swój przeciągnęli. Lecz kiedyż tłumy z nad Tagu i Tamizy, odważą się potkać nad reńskich i Wislańskich rycerzów?

W stolicy stanow ziednoczonych Washington pokazało się pismo w treści, kto iest nieprzyacielem Amerykanow i handlu, Anglicy czy Francuzi? Same ważniejsze wypadki składają odpowiedź. Po uwolnieniu Amerykanow 1783 ganił ciągle Parlament Angielski traktat pokoju, i Ministrowie zostali usunięni. Nowi Ministrowie Brytanii W. nieoddawali długo części zachodniey Amerykanom, zbuntowali gromady Indyanow, z którymi stany musiały długą prowadzić wojnę. Dzieła w Londynie wydrukowano o sposobach podbicia Ameryki, o utrzymaniu Canady, która nazwana iest różną żelazną na Amerykanow. Między zabitemi Indyanami znaleziono przebranych Anglikow, którzy świeżo wycisnięte na sobie nosili znaki dzikich mieszkańców. Anglia zaręczyła Francuzom traktatem 1786 że towary pod flagą Francuzką są nietykalne, przeciwnie chcąc przeżierać okręta Amerykańskie, one zatrzymywać, maytków gwałtem zabierać i wszystką zemstę wywierać, powiedziała 1791 wyraźnie, iż nigdy stanom podobnego iak Francyi nieprzyzna przywileju, Hiszpania Francya znalazła na okrętach Angielskich wielu maytkow Amerykańskich. Roku 1792 Anglia zniszczyła handel, ogłaszając porty Francyi zamkniętemi dla obojętnych narodow, bo z tej uchwały wywiązały się ustawy iedne sroższe od drugich, które zniszczyły obojętność i zmusiły obojętnych być albo współnikami albo ofiarą mocniejszego. Przeciwnie Francya walcząc o przywileie handlu, obojętności, prawa narodow, nigdy nieściesniała ze-
glugi Amerykanow, lubo mogła stawić liczne flot-ty, kiedy stany ani iednego liniowego nie miały okrętu. Nim zaczęnie się wojna, zawsze Anglicy chwytały statki obojętne do Francyi przeznaczone, gdy Francuzi zawsze poważali flagę Amerykańską. Niekładnąc Anglia granic łupiestwu i srogosci postanowiła 1793 z Hiszpanią Austryą i Prussami zamknąć Francyą, aby ją, przerwą handlu, klęskami re-

wolucyinemi i orężem pokonać. Francya dowiodła że ma nieprzebrane sposoby obrony, lecz nie-uciemniżyła obojętnego handlu, zapłaciła za wszystkie towary, które podług ustaw morskich niepodpadały konfiskacie. Odważyła się poźniej Anglia zabierać bez nadgrody płynące do Francyi okręta, a nawet konfiskować wszystkie te, któreby wiozły produkta z osad Francuzkich. Czyż wykracza Francya że tegoż przeciw Anglii używa oręża? że Amerykanow służących na okrętach Angielskich za korsarzow uważa? Powinny więc stany Ameryki utrzymać powagę narodową, i zmazać doświadczone obelgi.

W Wiedniu założony Instytut głucho niemych u nas już wyszli doskonali uczniowie. Piękne są odpowiedzi głucho-niemego Massieu, który wyszedł ze szkoły Sikarda. Zapytany co to jest Bóg, cnota, wieczność? Odpisał że Bóg jest istotą potrzebną, słońcem wieczności, zegarmistrzem natury, machiną świata, duszą ciał wszystkich. Cnota jest to, co niewidzialnie dobrze rządzi widzialnemi rzeczami. Wieczność jest dzień; bez wczora i jutra. U Niego nadzieia jest kwiatem szczęścia. Wdzięczność jest pamięcią serca. Sicard wydał dzieło o sposobie uczenia głucho niemych we dwóch częściach: w pierwszej opisanie znaki fizyczne w drugiej podzmysły niepodpadające.

Prezydent stanów zjednoczonych Jefferson przysłał do Paryża zbior kosci nieznanego dotąd zwierza Mattadousty zwanego, który jest większym od Monmouth, którego kły na cztery łokcie mają długości i podobieństwo do słoniowych zębów.

ERFURT d. 19 października. Dary Napoleona dla miasta Jena 300 t. Frankow przynoszą. Naczelnik gwardyi naszej Thron otrzymał dar 2000 Talerów wartujących. Kupcowi Triebel, w którego domu Napoleon mieszkał, darował pierścień brylantowy i 50 luidorów, siostrze jego P. Wolf 100 dukatów. Officyerom gwardyjskim dostały się pierścienie i inne podarki. X. Weymar stawia na górze Eters monument na pamiątkę bytności W. Monarchów. Przedmiotem Kongresu miał być pokój powszechny, i dla tego gońce do Londynu wyprawieni; mówią przytem że Xiążęta ligi Reńskiej nieposzłą nigdzie ich woyska: iednak Xże Gdański Lefevre mianowany jest wodzem woysk XX. Prymasa, Nassau, Baden i dalszych. Napoleon dnia 15 o godzinie 12 w nocy przyjechał do Moguncyi, a 16 z rana wyjechał, oglądał fortyfikacye Landau.

Król Saski darował kościołowi w którym mszy codziennie słuchał 2000 talerów, Xiędzu mszą odprawiającemu 100 luidorów. W Saxonii kazał zając konskrypcyą wszystkich niewymuiąc żonatych którzy tylko skończyli lat 18, a nieprzeszli 35. Dnia 1 listopada stanął w Warszawie w zamku.

Król Bawarski przez Bambergę Norimbergę do Munich powrócił. Xże Badeński kazał zajmować w konskrypcyą młodzieńców od lat 20 do 25 niewymuiąc od tego prawa, tylko urzędników i uprzywilejowanych, iednego syna w każdej familii, i dzieci kupców, którzy co rok w handlu mają kapitał 50 t. ryńskich wynoszący.

Wszyscy Marszałkowie Francuzcy udadzą się do Hiszpanii; Marszałek Davoust Xże Averstat w

Niemczech komendę obeymie. Gotuią w Prusiech registra tego co Francuzi wybrali. Xże Wilhelm uroczyście był przyjmowany w Berlinie.

MEDYOLAN d. 12 października. Rozbojnicy przez nieprzyjaciół lądu opłacani w mówili nie-którym gromadom, że konskrypcya ich wszystkich do obozow poprowadzi. Zgromadzili się przeto w liczbie 700 na górze Rocco, która panuje nad tą stolicą; 50 Dalmatow spędziło ich ztamtąd, lecz w nocy zbóyce pokazali się i na miasto uderzyli. Zagrożeni mieszkańcy rabunkiem, ięli się oręża i po trzygodzinney bitwie całą kupę rozpedzili. Szef batalionu Perrin dobył miasta Force, gdzie oni od 1799 roku kryli się

Z Neapolu piszą dnia 8 że G. Lamarque z 2000 żołnierzy nocą wypłynął dnia 3, nazajutrz rano atakował ze wszystkich stron wyspę Capraio, batterye Angielskie iedne po drugich zostały zdobyte: ięncow 900 wzięto, których już przyprowadzono do Neapolu: zamek ieden jest w ręku Anglikow, lecz i ten nie długo poddać się musi. Tym sposobem zdobyły woyska Francuzkie i Neapolitańskie wyspę Capraia, którą Anglicy lat dwie trzymając; stołeczny port zamykali

Wyszło opisanie wyspy Sycylii sławney w starożytności, kiedy Ateńczykowie Syrakuzy dobywali; w której Kartagińczykowie idąc z Rzymianami w zapasy po trzech woynach sami byt własny stracili. Leży na morzu śródziemnym małą ciąsniną od Neapolitańskiego Królestwa przedzieloną, w której dawniej dwie skały niebezpieczne żeglarzom były. Ta wyspa Spichrzem Rzymu nazywana, na niey w czasie niesporow Francuzów wyrznięto; i dotąd rzeź ta niesporami Sycylijskimi zwie się. Na niey dziś mieszka Król Ferdynand 4 z Neapolu wygnany Kray równy oprócz góry Etny która ogień wyrzuca. Ma 1655000 mieszkańców. Miast 39, żyźność rzadka. Licząc na dukaty, przedają tam co rok pszenicy za 500 t. ięczmienia za 800 t. lnu i pieńki za 72 t. oleiu za 144 t. oliwy za 72 t. iedwabiu za 1350 t. pistacyi za 6300, migdałow za 300 t, orzechow za 121 t. cytryn i soku, pamarancz, bergamot za 30 t. chleba S. Jańskiego za 90 t, kory do farbowania kapeluszy za 25 t, fig rozynek za 30 t, manny za 200 t, sody za 330 t, lukrecyi, za 72 t, skur za 200 t, siarki za 180 t, much Hiszpańskich za 78 t, ryby za 60 t, sardeli za 90 t, soli za 200 t, ryziń do papierni za 24 t, gummy kremortartari, towarow iedwabnych za million. Ogółem przedają za dukatów 11002100.

Kray Neapolitański mniej żyźny, iednak tego roku Król Joachim pozwolił przedać puł milliona beczek zboża. Połow koralow szczęśliwie poszedł. Król zaciąga dwa regimenta pieszy i konny Velites zwane. Wezuwiusz zapalać się zaczyna; doświadczeni postrzegli już wiele fenomenow, które poprzedzają wyrzucenie lawy.

W Wenecyi aresztowano Konsula Hiszpańskiego i wiele osob, które publicznie z pogorszeniem o interessach politycznych rozmawiały. Wywóz surowego iedwabiu zakazany. Wice Król jest w Monza.

W Wilnie w Drukarni XX. Piłarów Wileńskich.

DODATEK